

Děti ve škole mohou být šťastné i úspěšné

Veronika Kratochvílová
spolupracovnice
MF DNES

PRAHA Někdejší prodávka pro pedagogickou práci na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy Olga Výborná, nyní Block, se před více než dvaceti lety zamilovala do amerického ekonoma Michaela Blocka a odjela s ním do arizonského Tucsonu. Jelikož s sebou vzala i svou desetiletou dceru, musela přemýšlet nad tím, do jaké školy ji umístí. „Americké veřejné školství se mi příliš nezamlouvalo, a tak jsem se rozhodla, že pro ni vytvořím úplně jiné studijní podmínky,“ říká zakladatelka škol BASIS, které nyní patří k nejprestižnějším v celých USA. V září otevře svou první pobočku v Praze.

Školy BASIS se rozrůstají po celém světě. Myslíte si, že tento způsob vzdělávání může oslovit i lidi v Česku?

V Praze mám hluboké kořeny, žila jsem tu až do svých 40 let. Mám tu rodinu, vnoučka, a myslím, že jsem se v USA naučila něco, co bude prospěšné a úspěšné i u nás v Čechách. Z toho důvodu v Praze otevřeme první BASIS školu již letos v září.

Budou následovat další?

Po mateřské školce bychom samozřejmě rádi zprovozili i standardní K-12 BASIS školu fungující v USA. Model samostatné mateřské školky je pro nás nový, a tak jej chceme z Prahy přenést zpátky do USA a všude tam, kde to bude potřeba. Sama jsem zvědavá na ohlasy.

Můžete shrnout, na čem je systém vašich škol založený?

Nejdůležitější je, aby ve třídě byl ten správný učitel, který dobře rozumí tomu, co učí, a těm, které učí. Ve výuce je třeba pečlivě analyzovat výsledky, nespolehat se jen na dojmy a tlaky populárních vzdělávacích metod. Za důležité považujeme permanentně zkoušet nové způsoby, jak vylepšit systém nebo reagovat na nové okolnosti zaváděním zkušebních provozů, vyhodnotit je a uvést do života školy. A v neposlední řadě se snažíme dát prostor učitelům v jejich pedagogickém přístupu a poslouchat pečlivě jejich hodnocení systému.

Podle čeho své pedagogy vybíráte?

Musí být experty ve svém předmětu a věkové kategorii, ve které vyučují. Musí být ochotni tvořit s námi naše kurikulum, sdílet své znalosti a zkušenosti se všemi v BASIS. Nevěřit v dogmata, zkoušet, prověřovat, zlepšovat. Pedagog je jako klasický básník. Musí tvořit nové, ale musí se to rýmovat. Nebo jako muzikant, musí to umět složit, ale také zahrát.

Pro koho budou BASIS školy v Česku určeny?

I když výuka bude probíhat především v anglickém jazyce, čeština bude integrální součástí programu, pokud si ji studenti zvolí. A tak bude školka i následná škola v Praze vhodná jak pro cizince, tak pro Čechy. Americký systém přípravy na vysokou školu končí o rok dříve než ten český a studenti, kteří se rozhodnou zůstat v Evropě, budou mít tudíž možnost zůstat o rok dále v BASIS a zakončit studium českou maturitou.

Je systém BASIS vhodný pro

Návrat do Prahy První školu založila Olga Block kvůli své desetileté dceři, se kterou přišla z Čech do USA. Dnes školy BASIS obsazují v USA i ve světě ve srovnávacích testech přední příčky. Olga Block se chystá v Praze otevřít svou školku a později i školu. Foto: archiv Olgy Block

všechny studenty, nebo pouze pro ty výběrové?

Systém je vhodný pro všechny děti a rodiče, kteří věří, že je dobře, když se jejich děti naučí zavčas vážit si toho, co umějí. Pro rodiče, kteří s námi spolupracují, aby byly jejich děti připravené. Bez ohledu na to, jak je jejich mozek vybaven přijímat vnější svět. Když se děti naučí, jak ho používat, bude jejich život mnohem lepší.

„Pedagog je jako klasický básník. Musí tvořit nové, ale musí se to rýmovat. Nebo jako muzikant, musí to umět složit, ale také zahrát.“

Dal by se systém BASIS převést i do českého jazyka?

Jistě, ale opravdu jsem přesvědčena o tom, že výuka v angličtině dětem významně prospěje bez ohledu na to, kde chtějí žít. Angličtina je jedním z vysoce univerzálních jazyků a v dnešním globálním světě velmi užitečným nástrojem.

Přednášela jste na prestižní české univerzitě, jste autorkou jednoho z neúspěšnějších amerických modelů vzdělávání. Jaká byla vaše cesta k pedagogické profesi? Mířila jste k ní už od dětství?

Po deváté třídě jsem se hlásila na „mateřinku“, střední školu, která tehdy jsem neudělala talentovky. Tenkrát mě ale nezvali, protože jsem neudělala talentovky. Můj problém byl kreslení. Takže jsem nakonec skončila v ekonomice a jsem za to ráda, hodně mi to dalo.

Pocházíte z učitelské rodiny?

Ne. Můj táta byl jaderný inženýr, maminka pracovala jako plánovačka. Ale oba cháпали, jak důležité je znát a rozumět tomu, co nás obklopuje. Táta zemřel, když mi bylo třináct, ale mamka nás vedla k tomu, že je třeba jít ve vzdělání co nejdále.

Vystudovala jste obor matematické metody v ekonomii na VŠE, přesto se celý život věnujete vzdělávání...

Učila jsem na VŠE, po revoluci jsem byla prodávka na FSV. Ekonomie, ta nemarkistická, kterou jsem se naučila až těsně před revolucí, mne naučila, jaký význam má svoboda pro podnikání. Co mne fascinovalo na matematických metodách, byla analýza dat. Jak použít data, abych věděla, že to, co dělám, je dobře nebo co bych mohla dělat líp. To se mi při budování osnov

Seriál

Kdo učí vaše děti

MF DNES přináší seriál rozhovorů s učiteli základních a středních škol. Příští sobotu vyjde rozhovor se Zdeněkem Steinerem, který je učitelem bicích nástrojů na ZUS Biskupcova 12 a zároveň bubínkem v kapele Wohnout.

a vzdělávacího systému nyní velmi hodí.

Do Ameriky jste odjela na sklonku 90. let a vystoupila tak z velice dobře rozjeté kariéry. Jaké byly začátky?

Velmi rychlé, první školu jsem otevřela dva roky po tom, co jsem se usadila v Arizoně.

Co všechno jste v Americe dělala předtím, než jste začala pracovat na BASIS?

Chvilku jsem pracovala jako výzkumný pracovník v Goldwater Institute. Tam jsem se naučila, jak Arizonský školský systém pracuje. Ale od té doby dělám jenom BASIS. Je to víc než práce nebo podnikání, nazvala bych to způsobem života.

Proč se vám vlastně nelíbí americký způsob vzdělávání? Kvůli vlastní dceři jste začala pracovat na novém. V čem je BASIS tak jiný?

Řízení vzdělávání v USA je velmi lokální. Každý stát, ale i každý školní distrikt má svoje vlastní pravidla a regulace. Co mají všichni společného, je to, že jsou pod těžkým vlivem místní politiky. Vzdělávání je profese, kterou by měli řídit profesionálové, ne politici. Když to, co se má vyučovat a jak, je politickým kompromisem, tak je to stejně nebezpečné, jako kdyby chirurg během operace nechal svůj tým volit, jak budou postupovat.

V čem tkví podle vás největší rozdíl v českém a americkém přístupu ke vzdělávání?

V Čechách už nejsem přes 20 let. Moje znalosti současného českého přístupu jsou velmi povrchní. To, co jsem si přinesla a dnes důsledně uplatňuji, je, že vzdělávací systém musí mít systém a logiku. To, co jsem se naučila v USA, je, že je třeba analyzovat výsledky, rychle se přizpůsobit, ale hlavně pracovat v týmu, který věří v systém, ve kterém jeho členové pracují.

Na váš vzdělávací systém se čas od času snese kritika v podobě toho, že děti jsou v něm nadměrně přetěžovány a zažívají ve škole obrovský dril.

Reagujeme poskytováním otevřených a pravdivých informací každému, kdo se chce do školy přijít podívat a přesvědčit se. Děti jsou tu šťastné, spokojené, a navíc ještě úspěšné. A to je moje odpověď.

Jaká bude finanční dostupnost školky BASIS v Praze?

Jelikož nabízíme něco navíc, bude školné vyšší než u jiných školek. S těmi soukromými však bude školné víceméně srovnatelné.

Profil
Olga V. Block

- Narodila se v Praze.
- Je uznávanou ekonomkou a pedagožkou.
- Celý život se věnuje teorii výuky a je autorkou unikátního modelu vzdělávání. Zajímá se o nejnovější trendy ve školství, věnuje se hospodaření sítě škol BASIS.
- Vystudovala obor **matematické metody v ekonomii na Vysoké škole ekonomické v Praze**. S inženýrským titulem se nespokojila a pokračovala doktorským studiem na americké **Cornell University**. Kariéru pedagožky zahájila na Vysoké škole ekonomické v Praze, kde přednášela matematické metody v ekonomii.
- Po roce 1989 se jako **prodávka pro studijní záležitosti na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy** v Praze podílela na reformě vzdělávání v tehdejší Československu.
- V roce 1996 se přestěhovala do Spojených států amerických a o dva roky později s manželem Michaelem založila první **školu BASIS**.
- Nyní je prezidentkou BASIS Educational Ventures – organizace, která podporuje BASIS.ed, BASIS Independent Schools a BASIS Global. Tyto organizace vybudovaly a spravují síť již **více než třiceti škol** po celých Spojených státech amerických i v dalších zemích.